

Samenvatting marktconsultatie

Onderwerp : Inhuur Professionals Bestuursrecht 2025-2029
Departement : Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie : UDAC
Datum : 24 januari 2025
TenderNed kenmerk : TN 495350
Versie : 1.0

Algemeen

De categorie Inhuur Professionals is in voorbereiding voor de publicatie van de Rijksbrede aanbesteding voor Inhuur Professionals Bestuursrecht. Daarbij oriënteert de categorie zich op actuele interne inzichten maar zeker ook op ontwikkelingen binnen de markt. Daartoe is een marktconsultatie in het 4e kwartaal 2024 georganiseerd. Onderstaand treft u een samenvatting van de rode draden die naar voren zijn gekomen.

Nadrukkelijk wordt vermeld dat hetgeen in dit verslag is opgenomen, een weergave is van de diverse reacties van de leveranciers op de marktoriëntatie. Daarbij worden reacties weergegeven, die meerdere keren voorkwamen, of die de categorie ter overweging interessant vindt. De aanbesteding in voorbereiding van de categorie "Inhuur Professionals" kan hierdoor worden geïnspireerd. Aan hetgeen in dit document staat, kunnen echter geen rechten of plichten worden ontleend door gegadigden.

Vraag 2a: Welke ontwikkelingen, zowel in de markt als innovatieve als mede politieke ontwikkelingen, zijn naar uw inzicht relevant voor het vakgebied Bestuursrecht?

Politieke ontwikkelingen en Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)

De wet DBA heeft de grootste impact op het gebied van flexibele inhuur met name door het opheffen van het handhavingsmoratorium per januari 2025 door de Belastingdienst.

Ten aanzien van politieke ontwikkelingen zijn de bezuinigingen die de overheid doorvoert op zowel de inhuur van externe professionals als op het eigen personeel relevant. Dit leidt tot een noodzaak voor overheidsorganisaties om inhuur te beperken en efficiënter om te gaan met de eigen personeelsinzet.

Er lijkt een toegenomen vraag naar juridische specialisten. Dit kan worden veroorzaakt door een steeds complexere nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van omgevingsrecht, als ook voor wat betreft sociaal zekerheidsrecht en belastingrecht. De politieke krachten rond duurzaamheid en milieu (zoals de Klimaatwet en de energietransitie) leiden tot een toenemende vraag naar bestuursrechtjuristen met kennis van milieu- en omgevingsrecht.

Advies aan de Rijksoverheid is om in de toekomst opdrachten in de markt te zetten waarbij duidelijk is omschreven welke werkzaamheden verricht moeten worden en wat het eindresultaat dient te zijn. Hierdoor blijft het mogelijk om gespecialiseerde zzp'ers in te zetten.

Vergrijzing op de arbeidsmarkt: binnen de (Rijks)overheid stromen senioren collega's uit.

Schaarste van juristen op de arbeidsmarkt, met name medior juristen. Een optie om met deze uitdaging om te gaan is dat de Rijksoverheid opdrachten als 'resultaat' in de markt uitvraagt. Vanuit de markt wordt de suggestie gedaan om aan een leverancier over te laten op welke wijze deze invulling geeft aan een opdracht. De leverancier heeft dan zelf de vrijheid om een (team van) junior, medior of senior jurist(en) - of een combinatie daarvan - in te zetten.

Wet open overheid (Woo)

De Woo, die de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangt, legt een grotere nadruk op transparantie en actieve openbaarmaking door overheidsorganisaties. Dit heeft directe gevolgen voor de manier waarop bestuursorganen hun documenten en besluitvorming vastleggen en openbaar maken. Er wordt geconstateerd dat er een significante toename is van verzoeken op basis van de Wet open overheid (Woo).

Digitalisering en Legal Tech

De digitalisering van administratieve processen bij de overheid, zoals e-overheid, vereist juridische expertise op het gebied van privacy (AVG) en digitale rechtshandhaving.

Dit roept juridische vragen op over transparantie, verantwoording en de rechtsbescherming van burgers, vooral als er sprake is van "algoritmische besluitvorming" en de automatisering van juridische processen. Tegelijkertijd kan de overheid niet achterblijven omdat inzet van AI en techniek ook kan leiden tot een snellere en efficiëntere afhandeling van grote aantallen vergelijkbare primaire verzoeken en bezwaarschriften.

De markt ziet in de wereld van bestuursrecht eveneens een trend van controlerend, toetsend en uitvoerend werk door juristen, naar een jurist die adviseert in de wet en regelgeving, oog heeft voor de menselijke maat, en die de ontwikkelingen op het gebied van digitalisatie en Artificial Intelligence (AI) volgt en gebruikt voor het oplossen van complexe vraagstukken. Ook draagt Legal tech / AI bij aan het inzetten van de juiste expertise en kan het daarmee een oplossing bieden voor de schaarste die op de arbeidsmarkt is en blijft op het gebied van (bestuursrecht) juristen.

Klimaat en duurzaamheid

Klimaatverandering en verduurzaming lijken steeds belangrijkere thema's binnen het bestuursrecht. Overheden hebben te maken met milieuwetgeving en maatschappelijke druk. Binnen het bestuursrecht bestaan complexe juridische vraagstukken rondom vergunningen, klimaatdoelen, en milieueffectrapportages. Ook geven leveranciers de groeiende noodzaak aan om besluiten juridisch robuust en maatschappelijk acceptabel te maken.

Vraag 2b: En hoe kan de Aanbestedende dienst naar uw mening hier rekening mee houden in een nieuwe aanbesteding?

Transparantie binnen overheidsorganisaties en de toename van Woo-verzoeken vragen om specifieke expertise bij leveranciers. De Aanbestedende dienst kan hier rekening mee houden door middel van een casus en referenties: het toetsen van deze expertise kan plaatsvinden door het opnemen van een casusopdracht in de aanbesteding. Daarnaast kunnen referenties van eerdere opdrachten bij vergelijkbare overheidsorganisaties worden opgevraagd.

Met betrekking tot de wet DBA adviseert de markt om in de aanbesteding partijen te selecteren die merendeels eigen medewerkers hebben, en om duidelijkheid te scheppen over wat wordt verstaan onder leiding & toezicht en resultaatgerichte inhuur projecten.

Daarnaast wordt het stimuleren van innovatie aangemoedigd. Aangeraden wordt om naar vernieuwende werkwijzen of om het mogelijk te maken digitale oplossingen in te zetten die de efficiëntie verhogen.

In het verlengde daarvan zijn opleiding en kennisdeling punten om rekening mee te houden in de nieuwe aanbesteding. Met name de vraag of leveranciers blijven investeren in opleiding van hun professionals, met name voor wat betreft digitale en maatschappelijke competenties.

In het kader van de wet DBA zou bij de aanbesteding een duidelijk onderscheid gemaakt moeten worden tussen inspanningsgerichte dienstverlening en resultaatgerichte dienstverlening.

Vraag 3: Op welke manier heeft u zich voorbereid op de wet DBA? En daarnaast: welke (wederzijdse) beheersmaatregelen/mogelijkheden ziet u als bijdragend?

Partijen nemen verschillende maatregelen in de voorbereiding op het handhaven van de wet DBA, zoals in voorbeelden genoemd: het in eigen dienst nemen van eerder ingezette zzp'ers, gesprekken met de Belastingdienst, en het opzetten van processen en formulieren etc. Over de hele linie zijn partijen goed voorbereid. Op basis van bestaande wetgeving en jurisprudentie lijkt door enkele leveranciers een beoordelingskader gehanteerd te worden waarmee per opdracht wordt beoordeeld of de inzet van een zzp'er passend is.

Vraag 4a: Wordt met deze (perceel)indeling inderdaad op een juiste manier de expertise en de mogelijkheden in en van de markt optimaal benut? En wilt u dat toelichten?

Over de geschetste perceelindeling is de markt verdeeld. De markt begrijpt de logica van een aanbesteding in twee percelen, maar erkennen ook de voordelen van één perceel. Enkele opmerkingen (in willekeurige volgorde):

- Minder leveranciers en daardoor minder contactpersonen, wat tijdswinst oplevert in het contact met die leveranciers;
- Betere concurrentie op kwaliteit tijdens de aanbesteding als er meerdere leveranciers zijn;
- Lagere administratieve lasten aangezien er 'maar' 1 perceel hoeft te worden beheerd in plaats van 2 percelen;
- Meer leveranciers die gespecialiseerd zijn;
- Wellicht betere kwaliteit van kandidaten, doordat een kleinere groep leveranciers meer gelegenheid heeft om de organisatie(s) nog beter te leren kennen op basis van gesprekken met de Opdrachtgever;
- Door inleen- en doorleen toe te staan kunnen ook leveranciers inschrijven die mogelijk vanuit de eigen organisatie alleen voor een deel van de functies iemand kunnen aanbieden;
- Meerdere leveranciers contracteren voor in één perceel.

Vraag 4b: Ziet u wellicht andere mogelijkheden om tot een eventuele perceelindeling te komen, en welke motivering ligt daaraan ten grondslag?

Diverse opmerkingen:

- Er wordt gepleit voor de terugkeer van Aanbestedingsrecht als perceel in de juridische mantel;
- Of het houden op één breed bestuursrecht perceel;
- De verschillende deelgebieden van het bestuursrecht lopen volgens een deel van de markt teveel in elkaar over om het op te delen.

Vraag 5: Kunt u dit onderbouwen en daarbij aangegeven wat u verwacht/nodig heeft van de Aanbestedende dienst om bovenstaande (prijsmodel) te realiseren?

De leveranciers geven aan de huidige werkwijze met bandbreedtes prettig te vinden en dat deze werkwijze ook voldoende ruimte geeft. Wel wordt gepleit voor een jaarlijkse indexatie.

Vraag 6: Welke vraag zouden we in de aanbesteding kunnen stellen om onderscheidende kwaliteitsaspecten tot uiting te laten komen?

Er worden veel verschillende suggesties gedaan. De meest voorkomende zijn:

- casus: kwaliteit dienstverlening (van werving en selectie tot en met scholing, etc.);
- het toetsen van certificeringen en keurmerken zoals de ISO 9001 en SNA keurmerk;
- goed werkgeverschap;
- kwaliteitsaspect: hoe partijen of kandidaten consultancy vaardigheden toepassen;
- hoe partijen technologie toepassen in de dienstverlening of bij opdrachten;
- de verhouding vaste medewerkers versus flexibele schil.

Vraag 7: In hoeverre herkent u deze ontwikkeling en welke competenties/vaardigheden zijn in uw beeld relevant voor de gewenste dienstverlening?

Partijen herkennen deze ontwikkeling. De competenties/vaardigheden die relevant worden genoemd voor de gewenste dienstverlening zijn:

- adviesvaardig;
- analytisch;
- communicatief vaardig;
- legal-tech (werken met technologische oplossingen/A.I.);
- oplossingsgericht;
- klantgericht;
- politiek sensitief;
- verbindend;
- onderzoekend;
- besluitvaardig;
- digi-vaardig.

Vraag 8: Heeft u de verwachting dat deze krapte ook impact heeft of kan hebben op de gewenste dienstverlening, welke impact voorziet u en hoe denkt u hierop in te spelen?

Krapte op de arbeidsmarkt heeft impact op de gewenste dienstverlening en partijen nemen de nodige maatregelen om impact te mitigeren, zoals het zich richten op schoolverlaters of het (her)opleiden of bijscholen van werkzoekenden. Om hierop in te spelen geven de partijen de volgende adviezen/suggesties:

- verruimen van de gevraagde profielen, zodat ook latere instromers of kandidaten met wél de ervaring maar niet de papieren een kans maken;
- sta open voor alternatieven of advies, ook in nadere offerte fase;
- slimme inzet van technologie.

Vraag 9: Op welke manier kan de aanbestedende dienst in een Rijksbrede aanbesteding de markt benaderen om toegang te verwerven tot diens specialistische expertise?

Diverse opmerkingen:

- Door het begrip "bestuursrecht" te gebruiken, kunnen in principe alle publiekrechtelijke specialismen vallen.
- Selecteer grotere partijen met een breed en diep netwerk.
- Ook de inzet van interdisciplinaire teams wordt als optie genoemd: "Geef in de uitvraag de mogelijkheid om interdisciplinaire teams van juridische specialisten in te zetten voor (complexere) bestuursrechtelijke vraagstukken. Vraag naar resultaten in plaats van naar individuele personen en rollen".

Vraag 10: Welke wensen over uw interne bedrijfsvoering omtrent SROI zou in de aanbesteding niet mogen ontbreken?

Veel partijen zijn voor het uitvragen van SROI. Zij wensen flexibiliteit en creativiteit voor de invulling van SROI.

Vraag 11: Zijn er in uw beeld andere aspecten/zaken waar de Aanbestedende dienst aandacht voor dient te hebben in de uit te schrijven aanbesteding?

De volgende punten die in de aanbesteding volgens de respondenten zouden moeten worden meegenomen zijn:

- aandacht voor samenvoegingen en overnames in de branche;
- de verhouding tussen eigen/ niet eigen medewerkers;
- heldere afspraken over overname van personeel;
- verantwoordelijkheid van leiding en toezicht bij opdrachtnemer laten;
- de wijze waarop resultaatgerichte opdrachten in de markt worden gezet (vragen naar profiel i.p.v. persoon);
- innovatie en digitalisering, de juridische dienstverlening wordt steeds meer ondersteund door technologie, wat bijdraagt aan efficiëntie en betere resultaten. Het is belangrijk dat inschrijvers aantonen hoe zij deze innovaties inzetten. Hoe introduceren inschrijvers innovaties tijdens de looptijd van de overeenkomst;
- de inhoud van nadere overeenkomsten i.r.t. wet DBA.